

Новий Світ по-рівненськи

Неважко здогадатись, чому назвали невеличку вулицю (раніше це був провулок) Поштовою, що у центрі Рівного, саме так. Але Поштова — тільки одна з її назв, які змінювались упродовж століття. За часів польської влади її називали Новий Світ, бо саме таку назву мав кінотеатр, який там знаходився. Німецькі окупанти дали їй назву Сальського, а згодом Поліційна, бо тут розташовувалася поліційна управа. Декілька цегляних будинків, зведених на початку ХХ століття, збереглися до нашого часу. А в період радянської історії це була вулиця Олеко Дундича. За незалежної України вулиці знову повернули колишню назву Поштова.

Ігор Жилінський, режисер, викладач (1928-2013):

— Своє сценічне життя я починав у старому рівненському театрі, який знаходився на вулиці Поштової. У 1940 році я там "Подольночку" танцював у виставі "Котигорошко". Вже після служби в армії у 1954 році я потрапив на цю сцену як актор... Рівняни тоді дуже любили театр, знали акторів, стежили за новими виставами.

Леонід Друзенко:

— Наша сім'я жила в будинку, який раніше належав лікарю Олександрю Виноградову. Виноградови мали на цій вулиці два будинки, які у них націоналізувала перед війною радянська влада. Мої батьки зі старшим братом Анатолієм приїхали до Рівного після війни, а я народився тут у 1946 році. Вулиця наша була затишною, з маленькими будинками, зеленою. Сусіди традиційно збиралися за одним столом, допізна засиджувалися за розмовами і грою у преферанс. Серед сусідів — директор Рівненського облкниготоргу. Його дружина — чудова швачка, її замовницями були жінки місцевої еліти. Це була типова жінка-містянка повоєнного часу, яка курила "Беломор" і добре грала у преферанс. А моя мама була "заслуженим майстром" по пирогах і пончиках, тому мене в дитинстві дражнили "Льончик-пончик".

Навпроти нашого будинку було кафе "Ровенчанка" — на той час один із найкращих ресторанів міста. Відомо, що німці у сорокові роки там облаштували офіцерське казино. Стоматологічна поліклініка, яка нині перебудована, за Польщі була лікарнею, де мав практику відомий лікар Сезал.

Половину підвалу нашого будинку займає обладнане наприкінці 50-х років перше в

Олександр Виноградов

Верховної Ради УРСР, а він продовжував жити у цій маленькій квартирі без побутових зручностей. Мій старший брат Анатолій Друзенко став відомим журналістом, автором книг, в яких є і спогади про Рівне, і про вулицю Поштовою, де зростав.

Майя Кащенко:

— 17-річною дівчиною у 1955 році я приїхала до Рівного з Харкова вступати до медичного училища, яке тоді знаходилося на вулиці Леніна (тепер вул. 16 Липня. — Авт.). Потім мама поміняла нашу харківську квартиру на квартиру на вул. Олеко Дундича і теж переїхала до Рівного. Ось і живу тут майже 60 років. Наш будинок колись був власністю лікаря Виноградова, який мав четверо дітей і заводив будинок, щоб кожному була окрема квартира. Коли ж у 1939 році прийшли совєти, то він сам віддав будинок владі, щоб сім'ю не виселили до Сибіру. Виноградови були дуже інтелігентними

лиці знову повернули колишню назву Поштова.

У неділю на вулиці Поштової було багато людей – святували День вулиці. Художні фотовиставки, сцени із старих вистав Рівненського театру, виступи спортсменів, яких об'єднує «Інваспорт», ретромузика, художні твори, світлини історичної минувшини Рівного, запашна кава та багато інших цікавинок, – усе це чекало на гостей. Ця подія – також привід розповісти про історію вулиці Поштової зі спогадів рівненських старожилів.

Володимир Кулій:

– Мій дядько Васян Кулій, який народився у 1888 році й жив на вул. Аптекарьській (тепер вул. С.Петлюри. – Авт.), служив на пошті, яка була там, де тепер магазин “Прем’єр”. Це був цегляний двоповерховий будинок, збудований ще за царя. Та пошта проіснувала до 1936 року, коли поляки збудували нову, якою ми й досі користуємося. Вулиця тоді називалася Поштовою. У 1930-і роки поряд із старою поштою була польська поліція. А ще на цій вулиці був кінотеатр “Новий Світ”, і в той час вулицю теж називали Новий Світ. У цьому театрі часто виступали гастролери, які приїжджали до Рівного. Пам’ятаю виступ відомого волинського режисера Миколи Певного, вистави

Іван Кулій

“Невольник”, “Дай серцю волю – заведе в неволю”. Кінотеатри за Польщі працювали майже цілодобово. Купив квиток – і можеш сидіти до ранку. У “Новий Світ” у 1944 році влучила бомба, яка його зруйнувала.

роки там облаштували офіцерське казино. Стоматологічна поліклініка, яка нині перебудована, за Польщі була лікарнею, де мав практику відомий лікар Сєгал.

Половину підвалу нашого будинку займало обладнане наприкінці 50-х років перше в Рівному бомбосховище, вихід з якого був на центральну вулицю. Друга половина – це були підвали мешканців будинку. Кожен мав свій закуток без дверей, де сім’я зберігала по три дерев’яні бочки з квашеними помідорами, огірками і капустою.

Я пам’ятаю старий театр (тепер центр “Інваспорт”. – Авт.) і перший у ньому концерт надзвичайно популярних тоді гумористів Таратуньки і Штєпєся, яких я дивився тут у 1956 році. Влітку вікна відчиняли, і ми, дітлахи, могли дивитись концерт чи виставу з вулиці. Після війни на нашій вулиці жили переважно військові офіцери-фронтівки, керівники МВС і КДБ, компартійні керівники. Пам’ятаю, як приїжджав на службовому автомобілі ЗІС начальник Рівненського КДБ Антоноук... Жила на нашій вулиці і Ніна Рибаківа, підполковник медичної служби, судмедексперт, яка завжди захищала людей від беззаконня і свавілля влади, допомагала хворим, а також у вирішенні питань житла.

Двір першого будинку зліва від вулиці Соборної місцеві тепер називають “шанхаєм”. А в повоєнний час жив у цьому будинку письменник Лаврентій Крайцов (1903-1984). А також відомий вчитель і поет Іван Кулій (1873-1963) – у 1950 році його обрали депутатом

Рівного. Освіту живу тут майже 80 років. Наш будинок колись був власністю лікаря Виноградова, який мав четверо дітей і заводив будинок, щоб кожному була окрема квартира. Коли ж у 1939 році прийшли совєти, то він сам віддав будинок владі, щоб сім’ю не виселили до Сибіру. Виноградови були дуже інтелігентними й скромними людьми. Цей лікар похований на кладовищі “Грєбник”. А поруч з нами в одноповерховому будинку мешкають нащадки цієї сім’ї. Пам’ятаю сусідів, яких уже давно немає в живих, і тих, хто просто виїхав із Рівного. Жили в нашому домі Друзенки, Ковтуни, Бєлови. В сусідньому – Страшуки, Давидови, Комлєви, Шарєпови, Бєкови...

Ми часто ходили в театр, розташований на нашій вулиці. Квітки були дешеві – 50 копійок на гальорку, 1 карбованець – партер. За театром росли дерева. У 80-і роки приїхали зрізати дерева на нашій вулиці. Вже підходять із пилкою до каштана, що ріс біля Клубу будівельників. Тут ми всі жінки об’єдналися і врятували наш каштан. От і залишився він – розлогий, красивий такий. Старий, як і ми, але дуже гармонійно врослий у нашу стару Пошкову вулицю.

На завершення мені хочеться назвати ім’я ще одного мешканця вулиці Поштової – Олександра Ковтуна. Його дитинство і юність минули тут. Нині Олександр Ковтун працює консулом Генерального консульства України в Ростові-на-Дону і допомагає нашим пораненим хлопцям та полоненим.

Галина ДАНИЛЬЧУК, завідувачка відділу Рівненського обласного краєзнавчого музею.

Сучасний вигляд вулиці Поштової

Сім’я Ковтунів на вул. Поштової